

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci v Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem
JUDr. Janem Dvořákem, v právní věci

žalobce: **B. O.**
státní příslušnost: Ukrajina

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
Odbor azylové a migrační politiky
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2018, č. j. OAM-12/ZA-
ZA11-K07-2017,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci:

1. Žalobce se včas podanou žalobou domáhal u zdejšího soudu přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalovaného, kterým nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen jako „zákon o azylu“).

Žalobní body:

2. Žalobce napadá žalované rozhodnutí pro jeho nezákonnost, kterou žalobce spatřuje v nesprávném právním posouzení věci, nezohlednění všech rozhodných skutečností, pro nedostatečné posouzení dostupných důkazních prostředků a pro rozpor s mezinárodními závazky ČR. Konkrétněji odůvodnil svou žalobu následujícím způsobem.
3. Žalobce v žalobě v první řadě sám uznává, že jeho žádost cílila na udělení azylu na základě § 14, tedy udělení azylu z humanitárních důvodů, a na doplňkovou ochranu dle § 14a zákona o azylu. Žalobce sám konstatuje, že si je vědom, že na humanitární azyl není v právním řádu ČR nárok a je tedy pouze na správním uvážení žalovaného, zda jej poskytne, nicméně dále uvádí, že správní uvážení neznamená svévoli správního orgánu, „*ale musí být založeno na řádně podloženém, artikulovaném a precizně argumentovaném stanovisku, které vychází z řádného zjištění stavu věci.*“ A právě v tomto žalovaný pochybil, když přistoupil k hodnocení žádosti žalobce ledabyly a posuzoval žádost co do okolností podání žádosti, nikoliv co do důvodů žádosti. Žalovaný ve svém rozhodnutí převážně argumentuje historií pobytu žalobce na území ČR, vytýká mu, že o mezinárodní ochranu bylo požádáno až po pozbytí pobytového oprávnění. Taková skutečnost však nemůže být dána k tíži žalobce, když snaha o získání pobytového oprávnění dle zákona o pobytu cizinců neznamená nedůvodnost nebo čistou účelovost žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobce žádal o mezinárodní ochranu primárně z důvodu složité rodinné situace, jelikož vychovává na území ČR se svou manželkou 4 děti, z nichž jedno trpí vážnou nevléčitelnou nemocí a vyžaduje si tak neustálou pozornost a na přítomnost otce je zvyklé. Odcestováním žalobce by tak zůstala rodina na území sama a bez žalobcových příjmů by byla odkázána na pomoc státu. Žalobce také uvádí, že vycestování celé rodiny zpět na Ukrajinu není možné, jelikož by se synovi žalobce nedostalo náležité péče. Právě z tohoto důvodu má rodina žalobce na území ČR trvalý pobyt za účelem strpění pobytu na území. Žalobce je tedy toho názoru, že při důkladném posouzení všech skutečností měl být žalobci udělen humanitární azyl.
4. Závěrem žaloby žalobce namítá nesprávný postup žalovaného při hodnocení otázky udělení mezinárodní ochrany dle § 14a zákona o azylu, konkrétně pak § 14a odst. 1 v souvislosti s odst. 2 písm. c) a d). Žalobce se domnívá, že aktuální situace na Ukrajině znemožňuje žalobci vycestovat zpět do země, jelikož se situace razantně změnila, vojenský stav byl rozšířen i na další oblasti Ukrajiny a incident v Azovském moři pouze dokazuje eskalaci napětí mezi Ukrajinou a Ruskou federací. Následné posouzení azylových důvodů z pohledu § 14a odst. 2 písm. d), tedy možnost cizince vycestovat, pokud by to nebylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, bylo ze strany žalovaného čistě formální, aniž by se jakkoliv zabýval zásahem do práva na rodinný a soukromý život ve smyslu Čl. 8 Evropské Úmluvy a smyslu ustanovení Úmluvy o ochraně práv dítěte. Žalobce odkázal též na rozsudek Ústavního soudu, ve kterém je konstatováno, že dítě má být slyšeno vždy, kdy může být zasaženo do jeho práv, což se ve zde projednávané věci nestalo, přičemž si žalovaný nezjistil žádné informace o stavu rodiny od institucí, které s rodinou pracují, i když žalobce doložil dostatek informací.
5. Na základě výše uvedených žalobních bodů žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Vyjádření žalovaného:

6. Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na odůvodnění žalovaného rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Rozhodné skutečnosti ve věci:

7. Žalobce podal dne 7. 1. 2017 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice, kterou dne 11. 1. 2017 doplnil o potřebné údaje. V žádosti uvedl, že je ukrajinské národnosti, poslední pobyt na Ukrajině měl žalobce společně se svou manželkou na adrese X, město S. Ke své pobytové historii na území EU uvedl, že do ČR přicestoval na začátku roku 2010 na základě polského víza, před tím pobýval na území Německa, Polska a dalších zemích, jelikož kvůli podnikání hodně cestoval. Na území ČR přicestoval v roce 2010 se svou manželkou, se kterou jsou oddáni od roku 2005. Důvod přicestování do ČR si již žalobce nepamatuje. V minulosti mu bylo uděleno správní vyhoštění se zákazem pobytu na území Prahy po dobu dvou let, a to z toho důvodu, že od roku 2013 používal asi 4 měsíce falešné doklady na jméno Dan Dubov, ruský občan s povolením k trvalému pobytu. Žalobce se tak snažil řešit svou pobytovou situaci na území ČR, jelikož žalobce zde pobýval od roku 2011/2012 nelegálně. Žalobce dostal poslední rozhodnutí o povinnosti opustit ČR ve lhůtě 60 dnů dne 8. 11. 2016. Následně zažádal žalobce o udělení mezinárodní ochrany z humanitárních důvodů. Humanitární důvody spatřuje především v rodinné situaci, ve které se teď nachází jeho rodina, se kterou žije ve společné domácnosti na adrese X. Jedná se o dvojdoměk o dispozici 3+1, ve kterém žalobce žije se svou manželkou a 4 dětmi, na domácnost přispívá z občasných brigád. Nejzávažněji vnímá žalobce situaci svého syna, který trpí nevyléčitelnou chorobou, která vyžaduje neustálou péči a lékařský dohled. Svá tvrzení správnímu orgánu doložil četnou dokumentací, která je konkrétně vyjmenována v odůvodnění žalovaného rozhodnutí. Žalobce okrajově spatřoval důvod pro udělení mezinárodní ochrany též z důvodu, že na Ukrajině probíhá ozbrojený konflikt, přičemž situace se stále vyhrocuje a žalobce se obává, že při svém návratu na Ukrajinu bude konfrontován s mobilizací. Takto odůvodněnou žádost žalovaný posoudil ve světle §§ 12, 13, 14, 14a a 14b zákona o azylu a dospěl k závěru, že žádost není důvodná a mezinárodní ochranu tak žalobci neudělil. Takové rozhodnutí napadl žalobce svou žalobou (viz výše).

Posouzení věci krajským soudem:

8. Krajský soud v řízení vedeném podle ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s.ř.s.“), přezkoumal žalované rozhodnutí v mezích žalobních bodů, přičemž dospěl k následujícím skutkovým a právním závěrům:
9. Na tomto místě soud považuje za vhodné připomenout, že ačkoliv je povinností orgánů veřejné moci svá rozhodnutí řádně odůvodnit, nelze tuto povinnost interpretovat jako požadavek detailní odpovědi na každou námitku (ve vztahu k soudům srov. např. odst. 61 rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci Van de Hurk v. Nizozemí). Nadto je třeba si uvědomit, že orgán veřejné moci na určitou námitku může reagovat i tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí prezentuje od názoru žalobce odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní. Tím se s námitkami účastníka řízení vždy - minimálně implicitně - vypořádá. Nelze proto bez dalšího uzavřít, že absence odpovědi na ten či onen argument žalobce v odůvodnění žalovaného rozhodnutí (či rozhodnutí soudu) způsobuje nezákonnost rozhodnutí či dokonce jeho nepřezkoumatelnost. Takovýto přístup by totiž mohl vést zejména u velmi obsáhlých podání až k absurdním důsledkům a k porušení

zásady efektivit a hospodárnosti řízení. Podstatné je, aby se správní orgán (či následně správní soud) vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9Afs 70/2008 – 13).

10. Zároveň je nutné dodat, že rozsah reakce soudu na konkrétní námitky je co do šíře odůvodnění spjat s otázkou hledání míry (proto zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány alespoň základní námitky účastníka řízení /srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9Afs 70/2008 – 13, dostupný na www.nssoud.cz/), případně (za podmínek tomu přiměřeného kontextu) i s akceptací odpovědi implicitní (což připouští i Ústavní soud – srov. např. usnesení ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2774/09 /odstavec 4 odůvodnění/, usnesení ze dne 11. 3. 2010, sp. zn. II. ÚS 609/10 /odstavec 5 odůvodnění/, usnesení ze dne 7. 5. 2009, II. ÚS 515/09 /odstavec 6 odůvodnění/, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 4 Ads 58/2011 – 72, dostupný na www.nssoud.cz atd.) - tzn., že na určitou námitku lze reagovat i (např.) tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí soud prezentuje od názoru žalobce odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní tak, že toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí. Ústavní soud v této souvislosti konstatoval: *„[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“* (srov. nález ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68; srov. obdobně též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012 - 50, bod 21, nebo ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 Afs 44/2013 - 30, bod 41, popř. ze dne 3. 7. 2013, č. j. 1 As 17/2013 – 50, bod 17). Ostatně i Ústavní soud v případě, že námitky stěžovatelů nejsou způsobilé změnit výrok rozhodnutí, tyto nevypořádává (srov. např. bod 24. nálezu 28. 5. 2009, sp. zn. II. ÚS 2029/08; Ústavní soud zde uvedl: *„Ústavní soud se nezabýval dalšími námitkami stěžovatelky, protože by rozhodnutí o nich nebylo způsobilé změnit výrok.“*), neboť si je plně vědom toho, že požadavky kladené na orgány veřejné moci - pokud jde o detailnost a rozsah vypořádání se s námitkami adresátů jejich aktů - nesmí být přemrštěné. Takové přehnané požadavky by byly výrazem přepjatého formalismu, který by ohrožoval funkčnost těchto orgánů, především pak jejich schopnost efektivně (zejména v přiměřené době a v odpovídajícím rozsahu) plnit zákonem jim uložené úkoly.
11. Nyní již k samotnému přezkumu.
12. Na úvod lze jistě přisvědčit argumentaci žalobce, že v azylovém řízení jsou pro posouzení žádosti rozhodné pouze ty důvody a skutečnosti uvedené v žádosti a nelze při rozhodování pouze odkazovat na pobytovou minulost žadatele, jelikož ta nemá při posuzování konkrétních „azylových důvodů“ žádnou relevanci. Ostatně jak judikoval NSS: *„Skutečnost, že žadatele vedla k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany také „snaha o legalizaci pobytu na území ČR“, nepostačuje sama o sobě k zamítnutí této žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, či k neudělení mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14a téhož zákona, neboť tato skutečnost ještě nevylučuje, že žadatel opustil zemi původu a chce se usídlit v ČR právě proto, že má odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu z azylově relevantních důvodů nebo že by v případě navrácení do této země čelil skutečnému nebezpečí vážné újmy zakládajícímu nárok na doplňkovou ochranu.“* (Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 05. 2011, čj. 5 Azs 6/2011 - 49) Nicméně po přezkoumání napadeného rozhodnutí dospěl krajský soud k závěru, že k takové situaci,

tedy že správní orgán rozhodl na základě pobytové minulosti žalobce, nedošlo. Je pravdou, že žalovaný ve svém rozhodnutí odkazuje na pobytovou minulost žalobce, zejména pak na dva odsuzující trestní rozsudky v souvislosti s podvodem a paděláním dokladu, avšak tyto skutečnosti samy o sobě nevedly k zamítnutí žádosti žalobce. Tyto skutečnosti byly použity pouze v celkovém kontextu i vedle dalších právních i skutkově relevantních důvodů vedoucích k zamítnutí žádosti (např. při argumentaci na str. 13 žalovaného rozhodnutí, kdy žalovaný zároveň s tím odkazuje na judikaturu NSS, stejně též str. 17 žalovaného rozhodnutí). Krajský soud tak musí konstatovat, že žalovaný své rozhodnutí opřel o důvody uvedené na celkově 18ti stranách odůvodnění, na kterých se zabýval všemi v řízení vzešlými skutečnostmi, ty podrobil úvahám ve společném kontextu a na základě toho dospěl k závěrům obsaženým v žalovaném rozhodnutí. Nedošlo tak ze strany žalovaného k pochybení, tedy že své závěry opřel pouze o pobytovou minulost žalobce a o jeho snahu legalizace pobytu na území ČR, aniž by se skutkově zabýval s azylovými důvody obsaženými v žádosti. Tuto námitku žalobce tak krajský soud vyhodnotil jako nedůvodnou.

13. Krajský soud má za vhodné se na tomto místě prvotně vypořádat s okrajovou námitkou žalobce, týkající se bezpečnosti situace na Ukrajině ve spojitosti s možným nástupem vojenské služby, žalobce touto námitkou tedy sporuje neudělení doplňkové ochrany dle §14a odst. 1 ve spojení s odst. 2 písm. c). Tato námitka je v obdobných azylových řízeních s občany Ukrajiny dá se říci téměř pravidelnou, a tudíž byla nejen judikaturně bohatě řešena. Obecně se lze vyjádřit k bezpečnostní situaci v zemi žalobce a možnému utrpení újmy žalobce při návratu na Ukrajinu, když „[n]a Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“(rozsudek NSS ze dne 15. 1. 2015, sp. zn. 7 Azs 265/2014, nebo srov. rozsudek NSS ze dne 17. 8. 2018, č.j. 5 Azs 199/2017 – 33). Soud bere v potaz, že v těsně přilehlých oblastech k demarkační linii panuje stále jisté nebezpečí, vezme-li však soud v potaz také rozsah území Ukrajiny, nemůže soud a ani žalovaný domýšlet, že by nebezpečí újmy existovalo na celém území Ukrajiny. Nejvyšší správní soud již v minulosti označil např. střední či jižní část Ukrajiny za bezpečnou (srov. např. rozsudek ze dne 8. 11. 2017, č. j. 1 Azs 253/2017 – 35, rozsudek ze dne 14. 12. 2017, č. j. 9 Azs 293/2017 – 30). Žalobcův poslední pobyt na Ukrajině byl ve městě S., které se nachází přibližně 100 km od Polských hranic, tudíž se jedná o západní část Ukrajiny, konkrétně Lvovskou oblast, ve které nelze ani uvažovat v současné době o možném nebezpečí pro civilisty z důvodu ozbrojeného konfliktu. Soudu je znám nedávný incident v Azovském moři, jak na něj odkazuje žalobce, nicméně nelze na základě tohoto incidentu z Krymské oblasti automaticky přehodnocovat bezpečnost na celém území Ukrajiny, především pak v její západní části. Lze citovat též nedávné usnesení NSS, které hodnotil bezpečnostní situaci v západní části Ukrajiny, přesněji ve Lvovské oblasti, do které spadá též město S.: „Důvody zakládající překážku možnosti vnitřního přesídlení musí dosahovat určité intenzity (§ 2 odst. 10 zákona o azylu). Takovou překážku by mohl založit opodstatněný strach z pronásledování nebo důvodné obavy, že by cizinci hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy (§ 14a odst. 2 zákona o azylu). Nic takového ovšem stěžovateli nehrozí, neboť stěžovatel pochází ze Lvovské oblasti, která leží na západě Ukrajiny a nic nenasvědčuje tomu, že by byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy v

důsledku konfliktu v Luhanské a Doněcké oblasti (tzv. linie dotyku).“ (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 10. 2018, čj. 5 Azs 199/2017 - 32, www.nssoud.cz) Správní orgán navíc při hodnocení bezpečnosti situace na Ukrajině vycházel z aktuální zprávy OAMP o dění na Ukrajině ze dne 14. 9. 2018, ze kterých vzešly závěry, že ani v současné době není v bezpečnostním ohrožení celé území Ukrajiny (str. 16 žalovaného rozhodnutí). Tyto oficiální závěry žalobce ničím nevyvrátil.

14. Žalobce nicméně odkazuje na ozbrojený konflikt na Ukrajině zejména z důvodu obavy, že bude konfrontován s mobilizací a existuje tedy reálná možnost, že bude povinen nastoupit vojenskou službu. K této otázce se již několikrát vyslovoval i NSS, například sám žalovaný správně odkazuje na rozsudek NSS ze dne 22. 12. 2004, č. j. 7 Azs 321/2004 – 43, ve kterém je konstatováno, že samotná obava z nástupu do vojenské služby není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Lze také opět odkázat na aktuálnější usnesení NSS ze dne 17. 10. 2018, 5 Azs 199/2017 – 32, ve kterém NSS uvádí, že *[n]elze přisvědčit ani názoru stěžovatele, že by mu vznikla vážná újma v důsledku nuceného zapojení do ozbrojeného konfliktu. Služba v armádě, ač nedobrovolná, není důvodem pro udělení azylu či doplňkové ochrany (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 158/2015-24).* S takovým to ustáleným názorem Nejvyššího správního soudu se zdejší soud v plném ztotožňuje a nevidí jediný důvod se od něj odchýlit. Pokud soud pomine tu skutečnost, že žalobce neobdržel povolávací příkaz, tudíž zde v současné době nehrozí reálná možnost nastoupení do vojenské služby, tak i v případě skutečného povolání žalobce k nastoupení vojenské služby nemůže být toto důvodem pro udělení ochrany dle azylového zákona, jelikož výkon vojenské služby patří v době ohrožení státu k občanským povinnostem, a je-li občan povolán na základě legitimních důvodů a předepsaným způsobem do vojenské služby, je povinen ji nastoupit. Takovou povinnost mají též občané ČR (zákon č. 585/2004 Sb., branný zákon, ve znění pozdějších předpisů).
15. Lze tedy shrnout, že aktuální bezpečnostní situace na Ukrajině, zejména pak v místě posledního pobytu žalobce, nedosahuje takové intenzity, že by byl žalobce při návratu do země původu ohrožen jako civilista vážnou újmu z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu [§14a odst. 1 ve spojení s odst. 2 písm. c)]. Nelze též přisvědčit žalobci, že by mu mohla vzniknout vážná újma z důvodu mobilizace a nuceného zapojení do vojenské služby. Situace žalobce tedy není situací pro udělení doplňkové ochrany, tudíž nelze aplikovat na žalobcův případ § 14a odst. 1 ve spojení s odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Krajský soud tak shledal žalobcovu námitku, co do celkových obav z ozbrojeného konfliktu na Ukrajině, za nedůvodnou.
16. Stěžejní námitkou v žalobě je však argumentace proti správnímu uvážení žalovaného o neudělení humanitárního azylu dle § 14 azylového zákona. Dle žalobce žalovaný nesprávně uvážil o rodinné situaci žalobce, když jeho úvahy byly povrchní, a je tak právě úkolem soudu korigovat a revidovat správní uvážení správních orgánů, jelikož *správní uvážení není vyjádřením soukromého názoru, nýbrž má reflektovat a reprezentovat obecné společenské hodnoty, kterých je správní orgán nositelem.*“
17. Na prvním místě je potřeba shrnout platnou právní úpravu a ustálenou rozhodovací praxi správních soudů k problematice udělování humanitárního azylu. Dle § 14 zákona o azylu udělí správní orgán v případě zvláštního zřetele hodné humanitární azyl, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu. Již z dikce tohoto ustanovení lze seznat, že zákonodárce pro

udělení humanitárního azylu nestanovuje pevná pravidla či důvody, pro které lze humanitární azyl udělit, nechává tak správnímu orgánu možnost v případech zvláštního zřetele udělit mezinárodní ochranu žadateli, který nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu. Zákonodárce ani nijak nedefinuje či nestanovuje, co jsou ty případy zvláštního zřetele hodné, nechává tak čistě na správním uvážení, v jakých případech bude humanitární azyl udělen a v jakých naopak udělen nebude. Jisté vodítko pro správní orgán lze nicméně nalézt v důvodové zprávě k § 14 zákona o azylu, kde zákonodárce uvádí, že „[v] případech odůvodněných zdravotním stavem cizince nebo s ohledem na jeho vysoký věk může Ministerstvo vnitra na základě své úvahy udělit azyl z humanitárních důvodů.“ Jedním dechem také připomíná další aspekt humanitárního azylu, a to jeho nenárokovost, a tedy že „[o] humanitární azyl nelze žádat.“

18. Takto zákonodárcem nastavenou právní úpravu humanitárního azylu dále vysvětlují správní soudy, které vytvořily bohatou a ustálenou judikaturu vztahující se k této problematice. Lze například citovat rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, který uvádí: „*Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. [...] Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu [...] ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá obecně z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.*“ Obdobně pak Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 47/2003, ve kterém konstatoval, že: „*Azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry.*“
19. Z výše uvedeného tak jasně vyplývá, že soudy při přezkumu rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu nejsou oprávněny nahrazovat uvážení správního orgánu úvahou vlastní. Správní soudy pouze přezkoumají, zda správní orgán při svém rozhodování nevybočil „z hledisek stanovených zákonem“ a zda jsou jeho závěry v souladu se zjištěným stavem a správní orgán logicky a komplexně odůvodnil své úvahy. Správní soud tak při dodržení těchto pravidel správním orgánem nemůže přehodnotit uvážení o udělení/neudělení humanitárního azylu, jelikož tuto pravomoc vložil zákonodárce do rukou správnímu orgánu. Žalovaný uvedl své úvahy vedoucí k neudělení humanitárního azylu žalobci na str. 13 – 14 žalovaného rozhodnutí. Krajský soud po přezkoumání úvah žalovaného musí konstatovat, že ze strany žalovaného nedošlo k žalobcem tvrzené libovůli, žalovaný se zabýval všemi žalobcem uvedenými skutečnostmi a na jejich základě dospěl k závěru, že žalobci se humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu neuděluje.

Žalovaný hodnotil nejen osobu žalobce, ale také celkově rodinnou a sociální situaci žalobcovi rodiny. Ve vztahu k žalobci žalovaný uvádí, že žalobce je dospělou osobou bez zdravotních problémů a ani nevyžaduje zvláštní péči, navíc jak dále vyplývá ze správního spisu, žalobce je praceschopnou osobou, tudíž z osobních předpokladů samotného žalobce v žádném případě nevyplývají důvody zvláštního zřetele hodné. Takové důvody dle žalovaného nevyplývají ani ze skutečnosti, že žalobce se již na území ČR zdržuje dlouhou dobu.

20. Správní orgán při svých úvahách zvážil i složitou rodinnou situaci žalobce, konkrétně pak skutečnost, že žalobce je otcem nezletilých dětí, přičemž nezletilému synovi byl diagnostikován Sotosův syndrom, což vyžaduje zvláštní péči a lékařskou pomoc. Žalovaný však tuto skutečnost nevyhodnotil jak důvod zvláštního zřetele hodný, jelikož synovi je na území ČR poskytována veškerá dostupná zdravotnická i podpůrná sociální péče, nezletilé děti i jejich matka mají na území ČR povolený dlouhodobý pobyt za účelem strpění a jejich pobytová situace není žádným způsobem vázána na pobytovou situaci žalobce. Správní orgán navíc dodává, že žalobce měl na území ČR povolen dlouhodobý pobyt, nicméně svým kriminálním jednáním o toto povolení přišel. Povinnost vycestovat z území ČR se vztahuje pouze na žalobce, přičemž jak konstatuje žalovaný, *„rodinnou situaci žadatele pak vzal v potaz i policejní správní orgán rozhodující o vyhoštění výše jmenovaného, když tomuto řízení o správním vyhoštění právě kvůli jeho rodinné situaci zastavil a vydal mu pouze rozhodnutí o povinnosti opustit území, aby žadatel mohl vycestovat zpět do domovského státu, vyřídít si povolení k pobytu dle zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, a vrátit se zpět na území ČR ke své rodině.“* Žalovaný též hodnotil ekonomickou situaci žalobce a dospěl k závěru, že rodina žalobce může na území ČR čerpat finanční prostředky ze sociálních příspěvků, a jelikož žalobce financoval rodinu pouze z občasných brigád, může tak žalobce financovat svou rodinu před svým návratem do ČR i z území Ukrajiny.
21. Krajský soud tak uzavírá, že žalovaný při svých úvahách hodnotil osobní, rodinou i ekonomickou situaci žalobce, své závěry opřel o ucelenou a logickou argumentaci a skutečnosti, ze kterých žalovaný vycházel, vychází ze zjištěného skutkového stavu. Zdejší soud tak při přezkumu správního uvážení nezpochyboval žalobcem tvrzenou libovůli žalovaného, zdejší soud se navíc se závěry žalovaného plně ztotožňuje. Lze tedy uzavřít, že žalovaný při hodnocení důvodů pro udělení humanitárního azylu žalobci nevybočil ze zákonných mezí, své rozhodnutí opřel o logické úvahy a vycházel ze skutečností řádně zjištěných při řízení. S odkazem na právní úpravu a výše zmíněnou judikaturu správních soudů, není úkolem zdejšího soudu nahrazovat rozhodovací činnost žalovaného a ze stejných skutečností dovozovat opačné závěry, když právě žalovanému je zákonem svěřeno vyhodnotit zjištěné skutečnosti a rozhodnout o nich. Vzhledem ke všemu výše uvedenému vyhodnotil zdejší soud námitku žalobce, co do neudělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, jako nedůvodnou.
22. Žalobce v žalobě zmiňuje rodinou situaci i jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany i ve vztahu k § 14a zákona o azylu, ve kterém je stanoveno, že doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít

ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Konkrétně v tomto případě žalobce odkazuje na odst. 2 písm. d) tohoto ustanovení, jelikož za vážnou újmu považuje skutečnost, že jeho vycestování by bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR. Za konkrétní mezinárodní závazek označil žalobce v žalobě zásah do rodinného a soukromého života ve smyslu Čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen jako „Úmluva“) a rozpor s ustanoveními Úmluvy o ochraně práv dítěte, jak žalovanému dle žalobce přikazuje Čl. 3 této úmluvy.

23. Prvně je třeba konstatovat, že není pravdou, jak tvrdí žalobce, že by se žalovaný ve svém rozhodnutí nikterak nezabýval možným zásahem do rodinného a soukromého života, jelikož žalovaný se této otázce důkladně věnuje na str. 17 žalovaného rozhodnutí.
24. Co se týče namítaného zásahu do rodinného a soukromého života žalobce, ztotožňuje se krajský soud se závěry žalovaného, tedy že k takovému zásahu neudělením mezinárodní ochrany dojít nemůže. Jak správně konstatuje žalovaný a žalobce to dokonce sám v žalobě potvrzuje, samotná existence rodinných vazeb na území ČR nezakládá důvod pro udělení jakéhokoli typu mezinárodní ochrany dle zákona o azylu. Lze citovat z výstižného usnesení NSS ze dne 29. 3. 2018, č. j. 2 Azs 21/2018 – 59, ve kterém se uvádí: *„Nejvyšší správní soud předně zdůrazňuje, že institut mezinárodní ochrany není obecně prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (ekonomických, osobních, rodinných) v zemi původu. Není ani prostředkem pro řešení takových problémů, pokud nastaly po příchodu cizince na území České republiky (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2012, č. j. 8 Azs 29/2012 – 28). K otázce aplikace čl. 8 Úmluvy v řízeních o udělení mezinárodní ochrany se již Nejvyšší správní soud opakovaně vyjádřil. V usnesení ze dne 17. 6. 2015, č. j. 1 As 84/2015 – 24, konstatoval, že „[u]stálená judikatura Nejvyššího správního soudu nevylučuje, že by zásah do rodinného a soukromého života cizince mohl představovat, a to ve velmi výjimečných případech, důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Bylo by to možné např. v případech, kdy by si žadatel vytvořil na území České republiky takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do jeho rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území České republiky (srov. rozsudek ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, a ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010 – 92). Každé vycestování cizince, a to zvláště v případě jeho předchozího dlouhodobého pobytu v České republice, může obecně představovat zásah do jeho rodinného a soukromého života. Nicméně zákon o azylu poskytuje ochranu až v případech nepřiměřeného zásahu.“ Podle citovaného rozhodnutí se však nejedná o nepřiměřený zásah, může-li cizinec a jeho rodina vést svůj soukromý a rodinný život v jiné zemi, například v domovském státě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 Azs 167/2016 – 25). Nejvyšší správní soud již také uvedl, že rozhodnutí správního orgánu o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu v situaci, kdy žadatel nesplňuje zákonné podmínky, samo o sobě nevylučuje pobyt takového cizince na území České republiky, jsou-li k tomu dány rodinné důvody, tuto otázku je však třeba řešit dle zákona o pobytu cizinců. Rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany tedy zpravidla nemůže být samo o sobě v rozporu se základním právem cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života, i když by realizace takového práva předpokládala jeho pobyt na území České republiky (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 – 52).*
25. Ve zde projednávaném případě tak nemůže jít o nepřiměřený zásah do rodinného života žalobce, jelikož všichni členové žalobcovi rodiny jsou občany Ukrajiny, jejich poslední trvalé bydliště se nachází ve zcela bezpečné Lvovské oblasti, a tedy nic nebrání žalobci, aby

svůj rodinný život realizovali na území Ukrajiny. Tvrdí-li žalobce, že zdravotní stav jeho synovi neumožňuje pobyt na Ukrajině, jelikož se do místa kde bydleli, zdravotní služba dostane až s velkou prodlevou, nebrání nic žalobci se v rámci Lvovské oblasti přestěhovat blíže ke zdravotnickému zařízení tak, aby jeho synovi byla zdravotní péče dostupnější. Žalovaný navíc ve svém posouzení zohlednil i zdravotní stav nezletilého syna, když konstatoval, že „[p]okud zdravotní stav jeho syna M. jeho odjezd na Ukrajinu neumožňuje, může tento zůstat na v ČR se svou matkou a sourozenci a využít veškeré lékařské péče a služeb, jaké jeho zdravotní stav vyžaduje.“ S takovým názorem se zdejší soud ztotožňuje a dodává, že policejní orgán vzal rodinnou situaci žalobce v potaz, když dal svým rozhodnutím o „pouhé“ povinnosti žalobce vycestovat zpět na území Ukrajiny žalobci možnost si zažádat o pobytové oprávnění dle zákona o pobytu cizinců a vrátit se zpět na území ČR a realizovat zde svůj rodinný život. Žalobce tak má více možností, jak svůj rodinný život realizovat, a je pouze na něm, k jaké variantě se rozhodne. V žádném případě však nejde o nepřiměřený zásah do rodinného života žalobce, jak uvádí výše zmíněná judikatura. Dle názoru krajského soudu tak nemohlo neudělením mezinárodní ochrany ze strany žalovaného dojít k porušení Čl. 8 Úmluvy.

26. Žalobce dále také poukazoval na porušení mezinárodních závazků plynoucích pro ČR z Úmluvy o ochraně práv dítěte. Žalobce tuto svou námitku v žalobě nijak nespecifikoval, pouze poukázal na čl. 3 této úmluvy, které v bodě 2. stanoví, že *státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, se zavazují zajistit dítěti takovou ochranu a péči, jaká je nezbytná pro jeho blaho, přičemž berou ohled na práva a povinnosti jeho rodičů, zákonných zástupců nebo jiných jednotlivců právně za něho odpovědných, a činí pro to všechna potřebná zákonodárná správní opatření.* Žalobce v žalobě nijak konkrétně neuvádí argumentaci naznačující porušení tohoto článku ze strany žalovaného, a proto se k tomu krajský soud vyjádří pouze v obecné rovině, jelikož *„míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod – byť i vyhovující – obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovýmto postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008-78).
27. Dle názoru krajského soudu žalovaný (tím pádem i ČR) dostal svým povinností vyplývající z Čl. 3 Úmluvy o ochraně práv dětí, jelikož nezletilému synovi žalobce, který je stížen zdravotními problémy, nehrozí v žádném případě povinné vycestování zpět na Ukrajinu. Naopak bylo nezletilému synovi, jeho sourozencům i matce udělen dlouhodobý pobyt za účelem strpění a je nezletilému synovi na území ČR poskytována veškerá zdravotní i sociální péče, která mu poskytnuta být může. Jak by se dalo lidově říci, nezletilý je v ČR v těch nejlepších rukách a nehrozí mu tak žádná újma. Soudu má na vědomí, že pro každé dítě je nejlepší přítomnost obou rodičů, nicméně ne každé přání dítěte je při rozhodování správních orgánů a soudu směrodatné. Soud by mohl vést úvahy o nepřiměřeném zásahu do blaha dítěte snad za situace, kdy by byli nuceni území ČR opustit oba rodiče, k tomu však ve zde projednávaném případě nedošlo. Navíc jak již bylo několikrát řečeno, ze strany policejního orgánu byla dána žalobci možnost návratu do ČR za svou rodinou po vyřízení potřebné administrativy dle zákona o pobytu cizinců. K porušení Úmluvy o ochraně práv dítěte nemohlo dojít ani tím, že žalovaný nevyslechl děti žalobce, jak namítá žalobce v žalobě. Výslech dětí žalobce by nemohl do řízení přinést

nové skutečnosti, jelikož žalovaný a ani krajský soud nesporně dobrý vztah žalobce k jeho dětem a tudíž nebylo potřeba k tomu provádět dokazování výpověďmi, které by navíc nemusely mít na děti žalobce pozitivní vliv. Ze stejného důvodu nebylo taktéž potřeba požadovat vyjádření od služeb, které s rodinou žalobce spolupracují. Žalovaný, a v řízení před soudem též krajský soud, pouze neshledal dobrý vztah žalobce s jeho dětmi jako relevantní důvod pro udělení mezinárodní ochrany dle zákona o azylu. Udělení doplňkové ochrany je speciálním institutem, na základě kterého se nelze primárně domáhat realizace rodinného života na území ČR. Za tímto účelem poskytuje žadatelům právní řád ČR jiné mechanismy (viz zákon o pobytu cizinců). Krajský soud tak uzavírá, že při přezkumu žalovaného rozhodnutí nebylo shledáno pochybení na straně žalovaného při neudělení doplňkové ochrany žalobci dle § 14a odst. 1 ve spojení s odst. 2 písm. d).

28. Soud tak přezkoumal napadené rozhodnutí v rámci žalobcem uplatněných žalobních bodů, se základními žalobními body se vypořádal, a na základě všeho výše uvedeného konstatuje, že žaloba **není důvodná a soud ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.**

Náklady řízení:

29. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle zásady úspěchu ve věci zakotvené v § 60 odst. 1 s.ř.s., přičemž neúspěšný žalobce právo na náhradu nákladů řízení neměl a úspěšnému žalovanému náklady dle obsahu spisu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 28. února 2019

JUDr. Jan Dvořák v. r.
předseda senátu